

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ Й ОСВІТИ В МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР

Л.В. Баличева, канд. іст. наук, доц. *(ХНЕУ імені С. Кузнеця, Харків)*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Європейська перспектива загальноєкономічної та соціальної інтеграції стала для незалежної України основним напрямом створення нової моделі освіти, що забезпечує розвиток особистості, підвищення її інноваційності. При цьому освітня політика та стратегія націлена, у першу чергу, на збереження неповторного національного досвіду, кращих традицій українських академічних шкіл. Необхідно зауважити, що вища освіта – одна з найважливіших складових системи національної освіти, яка повинна забезпечувати фундаментальну науково-професійну, практичну, соціокультурну підготовку студентів і перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців.

Національні освітні системи є найбільшим надбанням сучасної країни, предметом національної гордості й престижу. Будь-яке руйнування цих досягнень для кожної країни є непоправною втратою, тому світова наукова спільнота намагається вибрати оптимальний спосіб інтеграції, результатом якої є збереження самобутності та унікальності вітчизняної школи, її збагачення та зближення з світовими освітніми системами. Однак, реформа вищої освіти України повинна сприяти поліпшенню міжнародної мобільності, співпраці національних освітніх установ з світовими університетами, працевлаштування студентів у міжнародному просторі. Крім того, сучасні заклади вищої освіти в рамках своєї спеціалізації повинні стати центрами інноваційно-практичних та науково-методичних розробок.

Прогресивна громадськість і науковці, освітяни кожної країни усвідомлюють, що освіта є ефективним механізмом нівелювання соціальних протиріч у суспільстві.

Зважаючи на світовий досвід розвитку освітніх установ першочерговим завданням модернізації вітчизняної освіти має стати структурна реформа. Важливим світовим досвідом у оновленні змісту освіти є високий рівень автономності закладів вищої освіти. Автономія дозволяє створити нову модель взаємин університету, суспільства та держави, підвищити якість підготовки фахівців, урізноманітнити програми навчальних дисциплін тощо [1]. Така система сприятиме

самореалізації особистості. Майбутній фахівець зможе обрати більш гнучку освітню траєкторію, враховуючи власні інтереси, здібності. Як результат, суспільство отримає інноваційно-ефективного фахівця, який буде працювати в колективі на основі рівної взаємодії за професійними інтересами [2, с. 18]. Однак, залишається невирішеним питання конвертованості та визнання дипломів закладів вищої освіти в рамках європейської наукової спільноти. Ці питання сьогодні вирішуються здебільшого університетами самостійно, у межах співпраці з навчальними закладами Європи.

В умовах посилення глобалізації традиційна освіта, яка була спрямована на навчання людини на все життя, повинна поступитися неперервній формі освіти, що формує основну компетентність – здатність навчатися впродовж життя. Якісна сучасна освіта повинна формувати не тільки професійні, а й світоглядні компетентності, такі як патріотизм, національна тождність. Одночасно, сучасна фундаментальна освіта повинна розкривати та розвивати здібності кожної людини, враховувати її індивідуальні задатки [3, с. 113].

Вирішення нагальних питань розбудови інноваційної моделі закладів вищої освіти повинно допомогти розв'язати наступне завдання – це підготовка і перепідготовка українських педагогів з урахуванням європейського досвіду.

Отже, тяжіння до європейських стандартів демократії, гуманізму, поваги до прав людини є природною ознакою націотворення. Важливою складовою цього процесу має виступити освіта, адже формування української нації відбувається в складних умовах сьогодення.

Визначальними чинниками конкурентоспроможності сучасних вітчизняних університетів є їх здатність ефективно продукувати та поширювати нові знання, співпрацювати з іншими дослідницькими й освітніми закладами.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» 2145-VIII від 05.09.2017 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38–39. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2145-19>
2. Кремень В. Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін / В. К. Кремень – Європейські педагогічні студії / Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. – Вип. 5–6. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – С. 12–21.
3. Чугаєвський В. Г. Соціалізуючі функції вищої освіти в контексті Європейської інтеграції / В. Г. Чугаєвський // міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 12. – 2013. – С. 110–118.